

Zpráva o použití semen hrachu Hejzlarová v roce 2013

Představování oblíbených starých odrůd Gengelu, které jsme v letošním ročníku Bio započali, má dobrý ohlas. K hrachu Hejzlarová, popsanému v Bio č. 6/2013, přišly jednak zkušenosti s pěstováním této odrůdy v Pošumaví a vedle toho také cenné informace ze Slovenska k historii pěstování tohoto typu cukrového hrachu vůbec. Proto je titulěk ve slovenštině. V představování vybraných starých odrůd bychom chtěli v Bio pokračovat i v budoucnu (rubrika Biodiverzita ale není nafukovací a chceme psát i o dalších tématech). Je patrné, že staré plodiny stojí uchování i pro budoucnost, protože přinášejí lidem chutné plody, radost z pěstování, ožívují vzpomínky na doby dávno minulé a pomáhají tak hledat i souvislosti a jistoty v dnešním rychle se měnícím světě.

Nejprve tedy zkušenosti s touto odrůdou od pěstitelů z Prachaticka, kteří nám napsali již v létě:

„Oblíbený je u nás také, máte pravdu. Drobnosti k němu od nás: 1

1. Opíráme ho o dlouhé větve jehličnaté s ponechanými bázemi větviček (ve slovníku etymologickém jim říkají ostrévky), seje-me kola, pak ho přivážeme asi každých 40 cm kolem ostrévky; díky větvičkám nemůže sklouznout dolů.

2. Bez kompostu nebo zalití kvete letos převážně nad 1,7 m do 2,3 m.

3. Vaříme „pateé“ s bramborami, cibulí a bazalkou.

4. Letos jsme seli menší porce, ale stupňované, ta první série je brzy u konce, druhá teprve roste.“

A jako druhý citát pak pěstitelská zpráva o této sortě, která k nám dorazila na podzim ze Slovenska:

„Moja pamäť slúži zhruba do rokov konca súkromného hospodárenia roku 1949. Ta-

kýto hrach sa vtedy pestoval v záhradkách pri rodinných domoch. Iný hrach sme vtedy ani nepoznali. Jedná sa o lokalitu Gemer-Malohont na Slovensku, čo bola prevažne oblasť stredných roľníkov s evanjelickým náboženstvom. Pretože vtedy neboli mrazničky, hrach sa pestoval len v malom množstve, prevažne na polievku s čerstvou zeleninou a novými zemiakmi. Ostatok semien sa usušil a použil na výsadbu v ďalšom roku. Ako však mama zostárľa, semená sa nám stratili (približne rok 1996) a cukrový hrach bol vytlačený dreňovým, ktorý bol v obchodoch dostupný.

Nemám prehľad o tom, či dnes ešte niekto cukrový hrach v Rimavskosobotskom okrese pestuje. Keď som sa ako dôchodca začal venovať záhradkárstvu, dosť dlho som pátral po semenách, až som našiel Gengel...

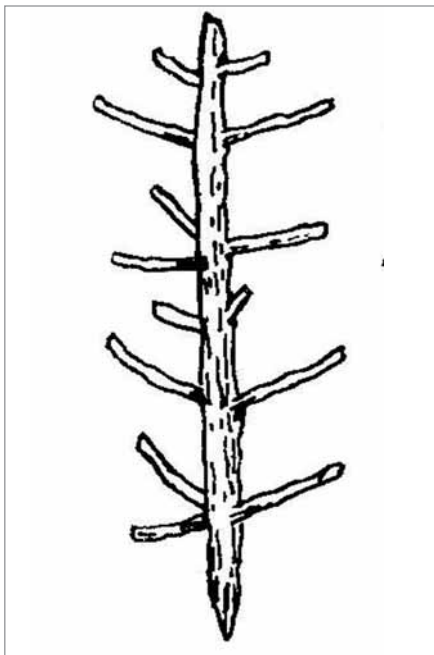
Semená, ktoré ste mi poslali, majú trochu odlišnosť v tom, že sú menej pokrčené, struky sú o niečo menšie a vyskytujú sa

Hrách Hejzlarová

v nich akoby krížence dreňového hrachu - nebola to úplne čistá odroda. Napriek tomu všetky semená spoľahlivo vyklíčili, hrach vyrástol do výšky cez 2 m a úroda bola dobrá. Posielam teda späť semená v množstve, v ktorom ste mi ich poslali (určite sú neskrížené). Ďakujem Gengelu za ozaj veľmi prospešnú aktivitu a snahu udržať staré odrody. Ja budem teraz propagovať hrach Hejzlarová v svojom terajšom bydlisku Martin.“

(pdj)

Ostrévky, v tomto prípade ne z vršku stromu, ale jen z dlouhých větví, lze použít jako oporu k hrachu Hejzlarová, který dorůstá výše přes dva metry (vyobrazení valašské ostrévky z Machkova Etymologického slovníku jazyka českého, Praha 1971).